

SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

SENDER DEL MEDITERRANI GR-92

27a Etapa : ALBINYANA – ERMITA DE SANT ANTONI – BONASTRE

LA POBLA DE MONTORNÈS – CTRA. LA RIERA DE GAIÀ

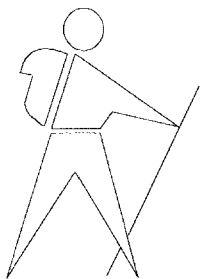
7 de maig de 2006

HORARI PREVIST

Sortida de la Plaça de l'Estació de Vilanova i la Geltrú.	6:30	h
Albinyana. Rotonda entrada poble.	7:30	h
Cruïlla carrer Afores - Carretera de les Peces. Inici de l'excursió	7:45	h
Ermita de Sant Antoni. Reagrupament i esmorzar.	8:10	h
	8:40	h
Bonastre. Reagrupament a la plaça Major.	9:55	h
	10:05	h
Collada urbanització Font de la Gavatxa. Reagrupament.	10:40	h
	10:50	h
La Pobla de Montornès. Reagrupament a la plaça de la Bassa.	11:55	h
	12:05	h
Ermita de la Mare de Déu de Montornès. Reagrupament.	12:20	h
	12:35	h
Carretera Torredembarra – La Riera de Gaià. Final de l'etapa.	13:10	h
Sortida cap a Vilanova i la Geltrú.	13:20	h
Vilanova i la Geltrú.	14:30	h

Notes.-

- ** Esmorzarem a l'ermita de Sant Antoni d'Albinyana (a mitja hora de la sortida); cal portar-lo. En arribar a la carretera de la Riera de Gaià l'autocar ens recollirà per portar-nos a Vilanova i la Geltrú.
- ** Tingueu en compte que l'organització sempre **pot modificar aquesta previsió** d'horari en funció de com es vagi desenvolupant l'etapa (Condicions meteorològiques, retards o avançaments imprevistos, etc).
- ** Si us plau, sigueu puntuals, respecte els reagrupaments i **vigileu que hi sigui tothom.**
- ** Intenteu seguir els horaris previstos, és a dir, **no correu ni aneu massa LENTS !!**
- ** **Atenció:** La Secció de Senders disposa d'un telèfon mòbil (680102567). Per a qualsevol comunicació amb la Secció el dissabte abans de l'excursió o el mateix diumenge **utilitzeu només** aquest telèfon. (Els dissabtes de 14h a 16h i el diumenge a partir de mitja hora abans de l'hora prevista per a la sortida).

SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

SENDER DEL MEDITERRANI GR-92

27a Etapa : ALBINYANA – ERMITA DE SANT ANTONI – BONASTRE

LA POBLA DE MONTORNÈS – CTRA. LA RIERA DE GAIA

7 de maig de 2006

DESCRIPCIÓ DE L'ETAPA

Des d'Albinyana, el GR-92 deixa el pla i puja cap a l'ermita de Sant Antoni, amb molt bona vista, i després continua per terreny plenament muntanyenc fins arribar a la Pobla de Montornès. Encara segueix apartat del mar, però amb vistes llunyanes sobre la costa tot aprofitant les parts altes del relleu. A partir de la Pobla de Montornès, malgrat la proximitat a nuclis importants de població i a grans vies de comunicació, bona part de l'itinerari es fa per bosc mediterrani.

L'autocar es deixarà a la rotonda que hi ha a l'entrada del poble d'Albinyana. Per a retrobar el GR-92 haurem de seguir endavant per la carretera d'accés al poble fins arribar al trencall amb el carrer Afores que surt cap a la dreta. Seguint aquest carrer arribarem a la carretera que ve de les Peces per on varem entrar a Albinyana a l'etapa anterior

Horari Parcial	Horari Total	Distància (km)
0:00	0:00	0,000

Albinyana (197 m).- S'hi entra pel carrer Major, tot pujant s'arriba a la plaça de Sant Antoni on es pren el carrer de l'Església fins arribar a la Plaça Vella. Se surt del poble pel carrer de la Canal en direcció oest; es continua pel camí asfaltat i es passa pel costat d'uns dipòsits d'aigua.

0:13	0:13	0,880
------	------	-------

Trencall (250 m).- **Atenció!** Es deixa el camí asfaltat i es pren l'antic camí de ferradura de l'ermita de Sant Antoni, que puja de valent. Es deixa a la dreta una font seca sota d'una roca.

0:12	0:25	1,450
------	------	-------

Sant Antoni de Pàdua (345 m).- Ermita des de la qual es disposa d'una espectacular vista del Baix Penedès fins al massís del Garraf. Es voreja per l'esquerra el turó amb restes d'un castell i es baixa en direcció sud.

0:04	0:29	1,720
------	------	-------

Pista asfaltada (313 m).- Es desemboca a la carretera que ve d'Albinyana; en aquest punt es gira a la dreta i es pren una pista en direcció oest.

0:04 0:33 1:960

Trencall (302 m).- A l'esquerra es deixa el camí que porta a la masia Perutxo.

0:15 0:48 3,080

Masia d'Escansa (357 m).- Queda a l'esquerra.

0:05 0:53 3,450

Indicador de gaseoducte (357 m).- En aquest punt s'ajunta per l'esquerra un sender que portaria en 5 minuts a la cova de Vallmajor on s'han trobat restes de l'edat del ferro que són al Museu Arqueològic del Vendrell. Es gira a la dreta. El camí, proper a les canonades subterrànies del gas, és molt recte, però amb pujades i baixades.

0:17 1:10 4,620

Costa del Sanabre (340 m).- Punt més alt de la Costa; bona vista muntanyenca en totes direccions. També s'ha recuperat la vista sobre la mar Mediterrània. En aquest punt especial del GR-92 el Grup Muntanyenc de La Lira Vendrellenca ha instal·lat una bústia de signatures. Es segueix pel mateix camí tot iniciant la baixada cap a Bonastre.

0:08 1:18 5:210

Cruïlla (257 m).- Es pren la pista de la dreta en baixada.

0:07 1:25 5,710

Cruïlla (205 m).- Davant d'una caseta de pagès es pren la pista de la dreta.

0:05 1:30 6,060

Cementiri (196 m).- Es passa per davant del cementiri de Bonastre.

0:07 1:37 6,510

Cases (189 m).- Es troben les primeres cases de Bonastre, on s'entra pel carrer d'Albinyana; se segueix a l'esquerra pel carrer de Santa Quitèria, es passa per l'església parroquial de Santa Magdalena i, al final d'aquest carrer, es pren el carrer de l'Església.

0:05 1:42 6,830

Bonastre (178 m).- Plaça Major, lloc on hi ha els principals serveis. Es pren el carrer Major i es va a desembocar a la carretera de Roda de Barà a Masllorç, ja a la sortida del poble. Se segueix a l'esquerra per la carretera uns 300 metres.

0:09 1:51 7,460

Bifurcació (145 m).- **Atenció!** Es deixa la carretera i es pren un camí a la dreta que baixa al proper Torrent d'Aguilera. Un cop passat aquest, el camí segueix direcció sud-oest, passa successivament per unes vinyes, unes llosanques de pedra i un petit bosc i entra tot seguit a la urbanització La Font de la Gavatxa. Fins aquí s'ha seguit un bon tram del camí ral de Bonastre a la Pobla de Montornès.

0:10 2:01 8,160

Cruïlla (180 m).- Punt d'unió de sis carrers de la urbanització. Es pren el carrer asfaltat del davant. Més endavant es passa per la font de La Gavatxa.

0:17 2:18 9,280

Collada (205 m).- S'entra a la comarca del Tarragonès. Bonica panoràmica sobre la Costa Daurada. Es pren un camí enfront, direcció sud-oest, que baixa per la part solana de la petita vall. Torna a ser l'antic camí ral de Bonastre a la Pobla.

0:24 2:42 10:900

Bifurcació (120 m).- Es tracta del trencall que va al proper **Mas Gibert**, abandonat. Dins la masia es pot veure encara una enorme premsa de vi.

0:05 2:47 11,200

Transformador (116 m).- El camí passa a ser una pista que va en direcció sud.

0:19 3:06 12,420

Ferrocarril Barcelona-Lleida (98 m).- Es creuen les vies del tren per un pont.

0:06 3:12 12,850

Carretera (La Pobla de Montornès - la Nou de Gaià) (66 m).- Es pren a l'esquerra i immediatament es creua per un túnel la via del futur tren d'alta velocitat (és broma).

0:03 3:15 13,000

Cases (65 m).- S'entra a la Pobla de Montornès pel passeig de l'Estació i es continua cap a la dreta pel carrer Indústria. Es baixa cap a la plaça de la Bassa.

0:07 3:22 13:500

La Pobla de Montornès (53 m).- Plaça de la Bassa. S'agafa una pista asfaltada en direcció al santuari de la Mare de Déu de Montornès, sud-oest.

0:10 3:32 14,220

Bifurcació (55 m). Es continua recte cap al santuari de Montornès que ja es veu a dalt del seu turó.

0:05 3:37 14,530

Bifurcació (62 m).- Es deixa a l'esquerra una pista. Tot seguit es troba a la dreta una pista tancada per una cadena. És la que serveix per a pujar a l'ermita de la **Mare de Déu de Montornès**, situada a uns 100 m del GR. És un bell mirador al que cal pujar, per veure una bonica vista sobre la Costa Daurada. També hi ha una zona d'esbarjo.

0:03 3:40 14,760

Bifurcació (64 m).- Es deixa a l'esquerra l'antic camí ral de Torredembarra. Es segueix recte en direcció oest.

0:14 3:54 15,660

Punt alt del camí (69 m).- A la dreta passa a un nivell més baix el ferrocarril de Reus a Roda, que actualment és abandonat. És interessant observar les roderes que hi ha marcades en la roca que forma el sòl de la pista.

0:04 3:58 15,910

Caseta (60 m).- Correspon a un antic pas a nivell del ferrocarril. Cal anar en angle recte cap a l'esquerra en

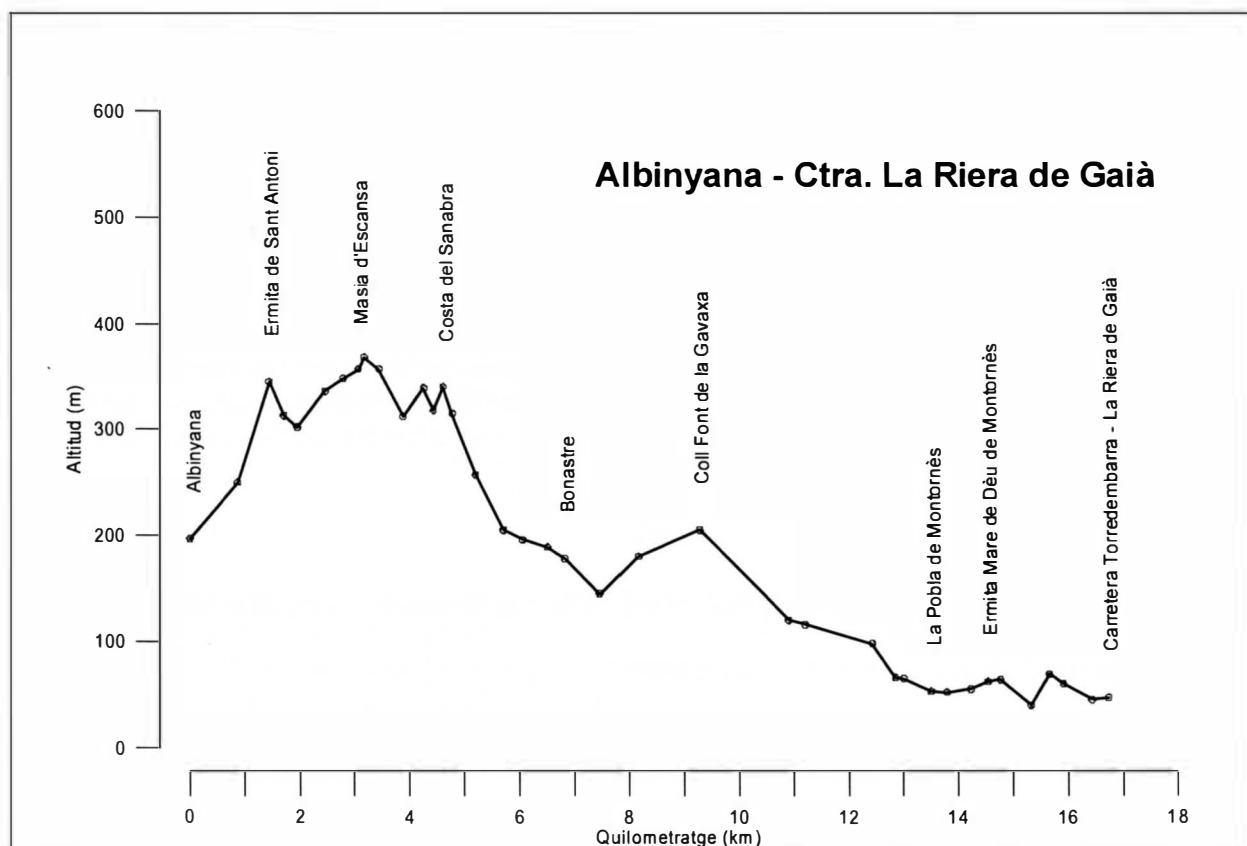
direcció mar.

0:07 4:05 16,430

Bifurcació (45 m).- Es troba un camí carreter traverser. Cal anar cap a la dreta.

0:05 4:10 16,740

Carretera (Torredembarra - la Riera de Gaià) (47 m).- En aquest punt finalitzem l'etapa.

BONASTRE

El municipi de Bonastre és situat a la divisòria entre les comarques del Baix Penedès, el Tarragonès i l'Alt Camp; actualment pertany al Baix Penedès però fins fa ben poc era del Tarragonès. El seu territori es troba situat en una petita vall encerclada pels contraforts de la serra del Quadrell, té una extensió de 24,86 km², i és drenat pels torrents d'Hortal, de Quitèria i de Marcadé. Afronta al nord amb Montferri i Masllorens (Alt Camp), a l'est amb Albinyana, al sud amb Roda de Berà, Creixell i la Pobla de Montornès, tots ells del Tarragonès, i a l'oest amb Vespella de Gaià i Salomó, també del Tarragonès.

Segons alguns historiadors el nom primitiu de Bonastre seria *Alastro*, el qual prové del mot llatí *Oleastre*, és a dir "terra de l'oli". I segons l'historiador Pere Català i Roca, aquest nom apareix l'any 1011 i l'any 1023 en el document de venda del castell de Castellví de la Marca, i més tard, apareix l'any 1049, en l'escriptura de venda del castell de Tamarit.

L'any 1177, Bonastre pertanyia a Bernat de Papiol, el qual, un any més tard, en va fer donació al monestir de Sant Cugat del Vallès, que en tingué el domini, fins el 1382, quan el rei Pere el Cerimoniós, va incorporar Bonastre a la Corona, després de fer redempció de la jurisdicció que posseïa l'abat de Sant Cugat. Malgrat això, trobem que en el segle XVII, Bonastre continuava essent de la senyoria del Monestir de Sant Cugat.

Al segle XIX, els habitants de Bonastre es manifestaren partidaris dels moviments absolutistes donant suport a les partides d'aquest signe que es movien pel Baix Penedès i el Tarragonès. Pel mes de maig de 1822, aquests escamots arribaren a enderrocar les làpides de la Constitució de Salomó i Creixell, la qual cosa determinà que les autoritats de Tarragona disposessin la sortida d'una expedició de càstig formada per soldats de Tarragona, Reus, Valls, Torredembarra i Altafulla. Els expedicionaris feren nit el dia 4 de maig repartits entre Altafulla i Torredembarra i al matí del dia següent sortiren distribuïts en dues divisions. La primera, comandada pel reusenc Josep Gayà, marxà sobre Bonastre, mentre que la segona prengué el camí de la Bisbal del Penedès. Davant de l'arribada dels milicians, Bonastre quedà desert ja que els seus habitants es retiraren a les altures properes. Quan la milícia sortí de la població li feren cara les partides absolutistes situades pels voltants. El combat resultà negatiu per als liberals, als quals no restà altra solució que la retirada amb nombroses baixes; una d'elles fou la del comandant Gayà, que va morir a resultes de les ferides rebudes.

El nucli urbà del poble de Bonastre és situat a 178 m d'altitud i agrupa pràcticament tota la població del municipi. L'església parroquial de Santa Magdalena, d'estil renaixentista, es començà a construir l'any 1833, damunt d'una primitiva capella romànica, que de moment es conservà intacta en el seu interior, però fou enderrocada l'any 1849, en l'enllestir-se l'església nova. A l'interior hi ha esgrafiats, datats de l'any 1899, i diverses obres de l'arquitecte J.M.Jujol entre les quals cal destacar el baptisteri i el sagrari.

Dins de la població s'hi troba la casa Fontanilles, construïda el 1853, amb esgrafiats a la façana, i la casa del Delme, on es recollien els delmes del Monestir de Sant Cugat i les primícies de l'església, que sens dubte és la casa més antiga del poble.

Cal destacar també l'existència dins el terme de les antigues mines de ferro i de plata i els recents descobriments d'uns jaciments romans (una necròpolis i vil·la romana), que sembla ser, que es trobaven emplaçats damunt d'un antic jaciment ibèric, del qual s'han trobat restes.

LA POBLA DE MONTORNÈS

Aquest municipi és situa a l'esquerra del Gaià i darrera la façana marítima que ocupen Creixell de Mar i Torredembarra. El terme municipal, amb una extensió de 12,27 km², afronta al nord amb el de Bonastre, al sud amb el de Torredembarra, a l'est amb el de Creixell de Mar, i a l'oest amb els de Vespella de Gaià, la Nou de Gaià i Altafulla. Orogràficament el territori presenta un aspecte ondulat i desigual; les planícies són separades per petits turons i és a la part superior del terme on es troben les principals elevacions, entre les qual sobresurten el pic de Bernal (232 m), a la divisòria amb el terme de la Nou de Gaià, i el pic de la Mola (318 m), a la confluència dels termes de Bonastre, Creixell de Mar i la Poble de Montornès.

Les primeres notícies històriques sobre el terme són de l'any 1066 i corresponen a la concessió que el comte Ramon Berenguer I el Vell va fer a Ramon Trasunyer del territori de Puigperdiguers amb el deure de bastir-hi un castell, conrear les terres i defensar els habitants del lloc. L'any 1099, la família Transunyer vengué els seus drets sobre Montornès a Berenguer de Rajadell, el qual bastí el castell de Montornès al turó on ara hi ha l'ermita de la Mare de Déu de Montornès. S'establiren al castell dues castlanies, que passaren a ser propietat del Monestir de Santes Creus, l'any 1173, quan aquest comprà el castell i en anys successius tot el terme de Montornès.

El castell de Montornès mai va tenir l'esplendor d'altres fortaleses medievals de la contrada; únicament era ocupat per l'administrador de les hereuats o per alguns monjos de servei i custòdia. Els estralls de la guerra napoleònica i després les lleis anticlericals del govern Mendizàbal, l'any 1835, motivaren que el monestir perdés totes les seves propietats que foren venudes en pública subhasta. L'edifici del castell, després d'anys d'abandó, quedà reduït al no res durant les guerres carlines, quan els habitants del poble es replegaren dins els murs de la fortalesa.

El nucli urbà de la Poble de Montornès es situa a una altitud de 53 m. L'església parroquial de Santa Maria de Montornès fou construïda l'any 1575; és de planta rectangular amb capelles laterals feta en un estil gòtic senzill i decadents. El campanar primitiu era a la part superior de la façana i fou enllestit l'any 1578; l'any 1778 s'acordà bastir l'actual campanar que és l'obra d'arquitectura més remarcable de la població i, sens dubte, l'element distintiu més característic

L'ermita de la Mare de Déu de Montornès, s'aixeca al costat de les restes del castell. En construir-se l'església parroquial, l'antiga capella de la fortalesa medieval restà habilitada com a ermita i se'n féu càrrec un ermità. A mitjan segle XVII s'hi portaren a terme obres de consolidació i l'any 1783 s'aixeca el temple actual. L'únic testimoni que resta de la primitiva esglesiola és la portalada romànica situada a l'ala nord i cegada actualment. A l'interior, en un cambril, s'hi venera la imatge d'alabastre policromat de la Mare de Déu, que és una talla del segle XVI o XVII.

BIBLIOGRAFIA

- ** Gran Geografia Comarcal de Catalunya. Volum 5. El Penedès i l'Anoia Fundació Enciclopèdia Catalana (1982)
- ** Hipermapa de Catalunya: <http://www10.gencat.net/ptop/AppJava/cat/actuacions/territori/hipermapa.jsp>
- ** Topoguia del GR-92.FEEC- CS. (2004) <http://www.feec.org/examples/servlet/Sender?idsender=179>
- ** <http://www.bonastre.altanet.org/>
- ** <http://www.pmontornes.altanet.org/>

Agustí Poch. Maig 2006

